

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 166/2023
01.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Милене Рашић, Гордане Којић, Бате Цветковића и Биљане Синановић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Весном Зарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела угрожавања сигурности из члана 138. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Есада Дуљевића и Аладина Шемовића, поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Чачку К 467/19 од 26.08.2022. године и Вишег суда у Чачку Кж1 190/22 од 24.11.2022. године, у седници већа одржаној дана 01.03.2023. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Есада Дуљевића и Аладина Шемовића, поднети против правноснажних пресуда Основног суда у Чачку К 467/19 од 26.08.2022. године и Вишег суда у Чачку Кж1 190/22 од 24.11.2022. године, у односу на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) и 7) Законика о кривичном поступку, а захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Есада Дуљевића одбија и у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног, у преосталом делу **ОДБАЦУЈУ**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку К 467/19 од 26.08.2022. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела угрожавања сигурности из члана 138. став 3. у вези става 1. КЗ за које дело му је изречена условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од шест месеци и истовремено одређено да се иста неће извршити уколико окривљени у року од једне године, по правноснажности пресуде, не изврши ново кривично дело. Истом пресудом окривљени је обавезан на плаћање паушала.

Пресудом Вишег суда у Чачку Кж1 190/22 од 24.11.2022. године одбијене су као неосноване жалбе бранилаца окривљеног а пресуда Основног суда у Чачку К 467/19 од 26.08.2022. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости су поднели:

- бранилац окривљеног АА – адвокат Есад Дуљевић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) и 7), став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1), 2) и 3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање или их преиначи и одбије оптужбу или окривљеног ослободи од оптужбе;

- бранилац окривљеног АА - адвокат Аладин Шемовић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7)ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, а из образложења захтева произилази да га подноси и због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање или их преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе.

Врховни касациони суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је након оцене навода изнетих у захтевима, нашао:

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Есада Дуљевића и Аладина Шемовића су неосновани у односу на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) и 7) Законика о кривичном поступку, а захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Есада Дуљевића и у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Аладина Шемовића у преосталом делу недозвољен а захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Есада Дуљевића у преосталом делу недозвољен и нема прописан садржај.

Бранилац окривљеног, адвокат Есад Дуљевић у поднетом захтеву истиче битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, наводећи да је решењем Основног суда у Новом Пазару К 140/19 од 07.03.2019. године одбачен оптужни предлог ОЈТ у Чачку Кто 38/19 од 22.02.2019. године, јер нема захтева овлашћеног тужиоца, које решење је потврђено решењем Вишег суда у Новом Пазару Кж1 33/19 од 27.05.2019. године. Овим правноснажним решењима о оптужном предлогу ОЈТ у Чачку Кто 38/19 од 22.02.2019. године је правноснажно одлучено. Међутим, ОЈТ у Чачку је дана 17.07.2019. године поднео потпуно исти оптужни предлог са истим бројем, датумом и садржином Основном суду у Чачку који је по већ правноснажно одбаченом оптужном предлогу донео осуђујућу пресуду, дакле одлучио у већ пресуђеној ствари што представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Бранилац окривљеног, адвокат Аладин Шемовић у поднетом захтеву наводи да је решењем Основног суда у Новом Пазару К 140/19 од 07.03.2019. године, које је потврђено решењем Вишег суда у Новом Пазару Кж1 33/19 од 27.05.2019. године одбачен оптужни предлог ОЈТ у Чачку Кто 38/19 од 22.02.2019. године, због чега бранилац указује да што се тиче наведеног оптужног предлога ОЈТ у Чачку у питању је пресуђена ствар, којим наводима браниоца окривљеног се суштински истиче битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 502. ЗКП је прописано да ако судија установи да нема захтева овлашћеног тужиоца, потребног предлога или одобрења за кривично гоњење, или да постоје друге околности које привремено спречавају гоњење, решењем ће одбацивати оптужни предлог, односно приватну тужбу.

Процесна сметња као што је непостојање предлога овлашћеног тужиоца, потребног предлога или одобрења за кривично гоњење доводе до доношења решења о одбацивању оптужног предлога односно приватне тужбе. Међутим, у питању су процесне сметње које привремено спречавају гоњење односно спречавају суд да се упусти у мериторно одлучивање о оптужном акту, али с обзиром на то да немају дејство *res iudicata*, након њиховог престанка оптужни предлог или приватна тужба могу да буду поново поднети. Стога су од стране овога суда наводи бранилаца окривљеног којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП оцењени као неосновани.

Браниоци окривљеног у поднетим захтевима истичу и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7) ЗКП. Бранилац окривљеног, адвокат Аладин Шемовић у образложењу наведене повреде наводи да је решењем Основног суда у Новом Пазару К 140/19 од 07.03.2019. године одбачен оптужни предлог ОЈТ у Чачку Кто 38/19 од 22.02.2019. године из разлога што нема захтева овлашћеног тужиоца односно ОЈТ у Чачку није овлашћени тужилац да поступа у овој кривичноправној ствари и подношењем предлога који је идентичан са оним који је претходно одбачен незаконито је засновао своју надлежност. Такође, Апелациони јавни тужилац у Крагујевцу није могао да овласти ОЈТ у Чачку да поступа у конкретном случају јер је према одредби члана 20. Закона о јавном тужилаштву прописано да овакву одлуку доноси непосредно виши јавни тужилац а то је ВЈТ у Новом Пазару.

Бранилац окривљеног, адвокат Есад Дуљевић истиче да је незаконито решење којим је Апелациони тужилац овластио односно одредио ОЈТ у Чачку да поступа у овој правној ствари, а последица тога је повреда у погледу постојања оптужбе овлашћеног тужиоца, што је уочио Основни суд у Новом Пазару и због тога је одбацио оптужни предлог.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Из списка предмета прозилази да је Апелациони јавни тужилац у Крагујевцу донео решење СТР.ПОВ. 22/18 од 13.09.2018. године којим је овластио ОЈТ у Чачку да поступа по службеној белешци Апелационог јавног тужиоца у

Крагујевцу СТР.ПОВ. 21/18 од 13.09.2018. године и Записнику о расправи Дисциплинске комисије Државног већа тужилаца број ДВТ – ДК 2/18 од 10.09.2018. године. Основни суд у Новом Пазару је дана 07.03.2019. године донео решење К 140/19 којим је одбачен оптужни предлог ОЈТ у Чачку Ктo 38/19 од 22.02.2019. године против окривљеног АА из ..., због кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 3. у вези става 1. КЗ, јер нема захтева овлашћеног тужиоца. Виши суд у Новом Пазару је дана 27.05.2019. године донео решење Кж1 33/19 којим је одбио као неосновану жалбу В.Ф ОЈТ у Чачку изјављену против решења Основног суда у Новом Пазару К 140/19 од 07.03.2019. године. Основни суд у Чачку је решењем К 264/19 од 17.10.2019. године усвојио предлог браниоца окривљеног и огласио се месно ненадлежним за поступање у предмету Основног суда у Чачку К 264/19 против окривљеног АА из ..., због кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 3. у вези става 1. КЗ, по оптужном предлогу ОЈТ у Чачку Ктo 38/19 од 22.02.2019. године и по правноснажности решења одлучио да списе достави Основном суду у Новом Пазару на поступање. Виши суд у Чачку је решењем Кж2 87/2019 од 11.12.2019. године, усвајањем жалбе ОЈТ Чачак Ктo 28/19 од 25.10.2019. године преиначио решење Основног суда у Чачку К 264/19 од 17.10.2019. године, па је Основни суд у Чачку огласио месно надлежним за поступање у предмету К 264/19 против окривљеног АА из ... због кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 3. у вези става 1. КЗ, по оптужном предлогу ОЈТ у Чачку Ктo 38/19 од 22.02.2019. године. Пресудом Основног суда у Чачку К 467/19 од 26.08.2022. године, која је потврђена пресудом Вишег суда у Чачку Кж1 190/22 од 24.11.2022. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 3. у вези става 1. КЗ за које дело му је изречена условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од шест месеци и истовремено одређено да се иста неће извршити уколико окривљени у року од једне године, по правноснажности пресуде, не изврши ново кривично дело.

У конкретном случају, кривични поступак који је вођен против окривљеног АА због кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 3. у вези става 1. КЗ је вођен пред Основним судом у Чачку, где је Основни јавни тужилац у Чачку овлашћени тужилац а осим тога ОЈТ у Чачку је од стране Апелационог тужиоца у Крагујевцу решењем СТР.ПОВ. 22/18 од 13.09.2018. године одређен да поступа у кривичном предмету који се водио против окривљеног. Околност да је решење СТР.ПОВ. 22/18 од 13.09.2018. године донео Апелациони јавни тужилац у Крагујевцу, који је непосредно виши јавни тужилац Вишем јавном тужиоцу у Новом Пазару који би иначе био надлежан за доношење решења о супституцији из члана 20. Закона о јавном тужилаштву, не чини наведено решење незаконитим јер применом начела „ко може више може и мање“ Апелациони тужилац у Крагујевцу је у конкретном случају поступио законито и донео решење о супституцији, будући да не би било у складу са законом да јавни тужилац који је оштећен у конкретном предмету одлучује о супституцији.

Самим тим, како је у конкретном случају поступак вођен од стране овлашћеног тужиоца а докази који су предложени од стране овлашћеног тужиоца и изведени у кривичном поступку су законити, неосновани су и наводи браниоца окривљеног адвоката Есада Дуљевића којима се истиче битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7) и став 2. тачка 1) ЗКП у којима

бранилац окривљеног наводи да како ОЈТ у Чачку није овлашћено да поступа у кривичном поступку који се води против окривљеног, самим тим су и сви докази на којима се пресуда заснива представљају доказе на којима се по одредбама ЗКП пресуда не може заснивати.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног адвоката Аладина Шемовића у преосталом делу је недозвољен а захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног адвоката Есада Дуљевића у преосталом делу је недозвољен и нема прописан садржај.

Браниоци окривљеног у поднетим захтевима као разлог подношења истичу повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном. Међутим, наведену повреду образлажу тако што оспоравају чињенично стање и оцену доказа у правноснажним пресудама износећи сопствену оцену доказа која је другачија од оне дате у правноснажним пресудама. Наиме, бранилац окривљеног, адвокат Есад Дуљевић истиче да је у канцеларији оштећене вођен некултуран разговор између окривљеног и оштећене, али да по изговореним речима, начину на који су изговорене и њиховој садржини нису се остварили елементи бића кривичног дела. Бранилац даље наводи да је разговор био непријатан, што је потврдила и сама оштећена, ако је и било неког степена страха то не би био страх за живот и тело оштећене и њене деце, јер да јесте оштећена би то рекла, а не би суд о томе посредно закључивао. Бранилац окривљеног адвокат Аладин Шемовић наводи да из исказа испитаних сведока и оштећене не може се утврдити да су речи које су наведене у оптужном предлогу управљене на непосредан начин на живот и тело оштећене и њој блиских лица, па самим тим недостаје битан елемент кривичног дела који се тиче претње.

Како, дакле, браниоци окривљеног у поднетом захтеву, као разлог побијања правноснажних пресуда, само формално означавају повреду закона због које је подношење захтева дозвољено окривљеном, док суштински указују на погрешно и непотпуно чињенично стање и погрешну оцену доказа, а што не представља законски разлог због којег је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтев бранилаца окривљеног АА у овом делу оценио недозвољеним.

Бранилац окривљеног адвокат Есад Дуљевић у поднетом захтеву оспорава и закључке другостепеног суда на који начин истиче и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, као и повреде члана 46., 23. и 32. ЗКП, те повреде члана 2., 15., 19., 20., 32. и 35. Закона о јавном тужилаштву, које повреде не представљају законски разлог због којег је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, па је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног адвоката Есада Дуљевића и у овом делу оценио недозвољеним.

Поред наведеног, у поднетом захтеву се наводе и повреда кривичног закона из члана 439 тачка 2) и 3) ЗКП-а, због којих је подношење захтева дозвољено, међутим, како бранилац окривљеног, адвокат Есад Дуљевић у захтеву уопште не наводи у чему се састоје наведене повреде закона, то је стога Врховни касациони суд оценио да у овом делу поднети захтев нема прописан садржај, у смислу одредбе члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења у захтеву за

заштиту законитости разлога за његово подношење, а што у случају истицања повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1) ЗКП), по налажењу овога суда, подразумева не само опредељење о којој повреди закона је реч, већ и образложење у чему се та повреда конкретно састоји.

У поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног, адвокат Есад Дуљевић истиче да је повређен члана 1., 21., 32., 36. и 76. Устава Републике Србије, а чиме се у суштини указује на повреду закона из члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП.

Када се захтев за заштиту законитости подноси из разлога прописаних одредбом члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП, то се, према одредби члана 484. ЗКП, уз захтев мора доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људског права и слободе окривљеног или другог учесника у поступку, а које је зајемчено Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима. Имајући у виду да у конкретном случају подносилац захтева за заштиту законитости уз захтев није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, то је Врховни касациони суд нашао да у погледу ове повреде захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног адвоката Есада Дуљевића нема прописан садржај.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона на које се неосновано указује захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Есада Дуљевића и Аладина Шемовића, Врховни касациони суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, захтеве у односу на повреде наведене у изреци пресуде одбио као неосноване, док је у осталом делу на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП захтев браниоца окривљеног адвоката Аладина Шемовића одбацио као недозвољен, а захтев браниоца окривљеног адвоката Есада Дуљевића на основу члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП у вези члана 484. и 485. став 4. ЗКП одбацио.

Записничар-саветник
Весна Зарић,с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић